

Özgür Arun

Prof.Dr.

Bana ulaşabilirsiniz:

☎ 0 (242) 227 44 00 (dhl: 3294)

✉ arun@akdeniz.edu.tr

✉ @OzgurArun

🌐 www.ozgurarun.com.tr

SOSYAL BİLİMLERDE İLERİ ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ I

BAHAR 2025
DOKTORA

ÇARŞAMBA 10.00 - 13.00

OFİS SAATİ

Pazartesi 11.30 - 12.00

DERSİN TANIMI

Sosyal bilimlerin temel anlatısı, sosyal gerçeğin var olduğu ve ölçülebileceği fikrine dayanmaktadır. Sosyal Bilimlerde İleri Araştırma Yöntemleri dersinin bu ilk bölümünde sosyal gerçeğin nicel araştırma teknikleriyle nasıl ölçülebileceği hakkında çalışmalar gerçekleştirilecektir. Sosyal bilimlerde kullanılan nicel araştırma tekniklerini içeren bu ders, araştırmacıları "praxis"le tanıştırmayı hedeflemektedir.

Ders süresince hep birlikte araştırma fikrinin oluşturulmasıyla başlayıp devam eden süreçte, nicel araştırma tekniklerini uygulamak suretiyle, sosyal araştırmanın ruhunu anlamaya çalışacağız. Nicel ölçmenin doğası ve sorunları üzerinde tartışacağız. Ayrıca, bu ders kapsamında, araştırmacıların edineceği teorik ve ampirik düzeydeki tecrübeler, tezlerini hazırlamada da destek olacaktır.

Dersimizde öncelikle yöntembilim tartışması ardından nicel ve nitel araştırma tasarımı ele alınacaktır. Araştırmada etik ilkeler ve araştırmanın politikası hakkında tartışmalarla dersimiz devam edecektir. Dersin ikinci bölümünde nicel araştırma tekniklerinden derinlemesine mülakat, odak grup ve katılımcı gözlem hakkında tartışmalar gerçekleştirilecektir.

Dersi alan her bir araştırmacı dersin ikinci yarısında sahaya çıkacak ve öğrendikleri teknikleri kullanarak bir araştırma gerçekleştirecektir. Böylece araştırmacılar dönemin ilk yarısında kuramsal olarak elde ettikleri bilgileri 8. haftadan başlayarak uygulamak suretiyle pekiştireceklerdir. Sonrasında araştırmacıların gerçekleştirdikleri saha çalışmaları hep birlikte değerlendirilecek; nitel araştırmada etik ilkeler ve araştırmanın politikası hakkında tartışmalarla dersimiz tamamlanacaktır.

DERSİN ÇIKTILARI

Bu derste, sosyal bilimlerde kullanılan temel araştırma tekniklerinin neler olduğunu öğreneceksiniz. Ders kapsamında yapacağımız çalışmalar neticesinde;

1. Sosyal araştırma tasarımının temel bileşenlerine ilişkin kavrayış geliştireceksiniz.
2. Sosyal dünyaya ait sorulara öylesine yanıt vermek yerine, sistematik biçimde kullanılacak araçlar ve prosedürler yoluyla yanıt vermenin imkanına ilişkin kavrayış geliştireceksiniz.
3. Her araştırmacının sınırlılıkları vardır, sınırlarınızı öğreneceksiniz. Ampiri sınırlılıklar içerir, ancak bu sınırlılıkları ve onların mahiyetini, ölçme yapmadan kavramak olanaksızdır. Dahası, ölçme yapmaksızın, teorik yapıyı tehdit eden unsurları anlamak ve bu çerçevede kavrayış stratejiler geliştirmek mümkün de olmayacaktır. Edineceğiniz bilgilerle, sosyal araştırmanın sınırlılıklarına ilişkin kavrayış geliştireceksiniz.
4. Ölçmenin doğası ve sorunları üzerinde tartışacağız. Tartışmalar sonunda teorik ve ampirik düzeyde edineceğiniz tecrübeler, tezlerini hazırlamada da destek olacaktır.

OFİS SAATLERİ

Ofis saatleri, akademik çalışmalarınıza destek olmak üzere, sadece sizin için ayrılmış bir zaman dilimidir. Dersin ofis saatleri Pazartesi günleri 11:30-12:00 arasındadır. Bu dersle ilgili ihtiyaç duyduğunuz tüm desteği ofis saatlerinde alabilirsiniz. Bu imkanı kullanmaktan ve ofis saatleri içinde benimle görüşmekten çekinmeyiniz. Ofis saatine gelmeden önce randevu almayı unutmayınız.

DEĞERLENDİRME

Bu ders kapsamındaki müfredatın kümülatif bir doğası var. Dersi kaçırdığınızda, konularda geri kalmanız olası. Bu durum ilerleyen konuları yakalamanız zorlaştırabilir. O nedenle, derslere düzenli olarak katılmanız önemli. Dersin değerlendirilmesi aşağıdaki gibi olacaktır.

Ara Sınav (saha çalışması) %40

Katılım %10

Final %50

"Integrated social and health care services among societies in transition: Insights from Turkey" başlıklı yazıyı internetten indirip okuyarak, e-posta adresime "may the force be with you!" konu başlığıyla 15 Şubat 2025 tarihine kadar göndereceğiniz en az 5 cümlelik yorumlar için vize notunuza 5 puan ekleyeceğiz.

SORUMLULUKLAR & BEKLENTİLER

- Derse hazırlıklı gelin. Size verilen program kapsamında hangi tarihte hangi konunun tartışılacağı belirtilmiştir. Belirtilen tüm okumaları zamanında yapıp derste tartışmalara katılın.
- Derse zamanında gelin. Derse geç katılım, arkadaşlarınız ve benim için rahatsızlık verici olacaktır.
- Derste başarılı olmanın temel esası katılımdır. Tartışma bölümünde konuyla ilgili görüşlerinizi paylaşmaktan çekinmeyiniz.
- Arkadaşlarınıza ve hocalarınıza karşı saygılı olun. Sonuna kadar dinlemeye ve insanlar konuşurken sözlerini kesmemeye özen gösterin. Bakış açılarını yargılamadan önce, insanların nereden geldiğini, hangi tür tecrübeleri olduğunu ve ne söylediğini anlamaya çalışın. Farklı tecrübeleri ve bakış açılarını dinlediğinizde, değerli şeyler de öğrenebileceğinizi unutmayın.

ENGELLİLİK

Günlük yaşamda fonksiyonel veya sosyal yönden engellenen öğrenciler, Akdeniz Üniversitesi Engelli Öğrenci Destek Birimi'ne başvurabilirler (<http://engelsiz.akdeniz.edu.tr>). Engelli öğrenciler dönem başında, dersler başlamadan önce, benimle temasa geçerse, gerekli işlemleri birlikte yapabiliriz.

DERS MATERYALİ

- Arun, Ö., (2016). Türkiye’de Sosyal Araştırmanın Makamı: Larvatus prodeo! ve Sosyal Araştırmalarda Krizi Aşmak İçin Üç Strateji. Sosyoloji Divanı, 8, 187-200.
- Babbie, E., (2007). The Practice of Social Research. Belmont, CA: Thomson Wadsworth.
- Bryman, A., (2004). Quantity and Quality in Social Research. London: Routledge.
- Byrne, D., (2002). Interpreting Quantitative Data. London: Sage Publications.
- Feyerabend, P., (1975). How to Defend Society Against Science. Radical Philosophy, 11(summer): 3-8
- Kuhn, T.S., (1995). Bilimsel Devrimlerin Yapısı. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Lin, N., (1976). Foundations of Social Research. McGraw-Hill
- Neuman, Lawrence W., (2011). Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches. Toronto: Allyn and Bacon Press.

*Önerilen okuma listesi ayrıca sunulmaktadır.

AKADEMİK SUIİSTİMAL

Bu derse katılan tüm öğrencilerin akademik suiistimal ve yaptırımları hakkında bilgisi olduğu kabul edilmektedir. Bu kapsamda, akademik sahtekarlığın ve suiistimalin etik kurullar tarafından ciddi olarak cezalandırılacağı açıktır. Akdeniz Üniversitesi’nin bilimsel etiğe aykırı olarak sıraladığı davranışların neler olduğunu öğrenmek için lütfen Akdeniz Üniversitesi’nin ilgili web sayfasına başvurunuz. (<http://etikkurulu.akdeniz.edu.tr>)

Eğer Akademik Suiistimal ve Sahtekarlığın ne olduğu hakkında daha fazla desteğe ve bilgiye ihtiyaç duyarsanız ya da etik ihlaller konusunda emin değilseniz, lütfen konuyla ilgili olan akranlarınıza ya da hocalarınıza danışınız.

HAFTA	KONU & OKUMALAR
1. Hafta	Hoşgeldiniz! Dersin tanıtımı & tanışma
2. Hafta	Bilimin Doğası ve Sosyal Bilimlerde Yöntem Tartışmaları Bryman, ss.1-10; Byrne, ss.12-41; Feyerabend; Kuhn Bilimin Doğası Neuman, 1. Bölüm; Babbie, 1. Bölüm Neden Araştırma Yaparız?
3. Hafta	Kuram ve Araştırma Neuman, 3. Bölüm; Babbie 2. Bölüm; Lin, 2. Bölüm
4. Hafta	Araştırma Türleri Neuman, 2. Bölüm
5. Hafta	Araştırma Tasarımı: Kavramsallaştırma & Operasyonelleştirme Neuman, 6. Bölüm; Babbie 4. Bölüm
6. Hafta	Tarama Araştırması Neuman, 10. Bölüm; Babbie, 9. Bölüm; Lin, 13. Bölüm
7. Hafta	Tarama Araştırması (devam) Neuman, 7. Bölüm; Babbie, 5. Bölüm; Lin, 9. Bölüm Şorukağıdı geliştirme Örnekleme seçimi
8. Hafta	Nonreactive Research & Secondary Analysis Neuman, 11. Bölüm; Lin, 12. Bölüm;
9. Hafta	Saha çalışması
10. Hafta	Saha çalışmalarının değerlendirilmesi Neuman, 12. Bölüm; Babbie, 13. Bölüm; Lin, 18. Bölüm
11. Hafta	Nicel Araştırma Sürecinde Etik İlkeler Neuman, 13. Bölüm
12. Hafta	Nicel Araştırma Sürecinde Etik İlkeler (devam) Film Gösterimi
13. Hafta	Tartışma: Nitel ve Nicel Araştırma Tasarımı Arun (2016) Bryman (2004)- “The Debate about Quantitative and Qualitative Research” pp.93-125 “Combining Quantitative and Qualitative Research” pp.126-154 “Comparing Quantitative and Qualitative Research” pp. 155-170
14. Hafta	Sonuç: Dersin genel değerlendirmesi; Ne öğrendik?